Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan de voorzitter van de
Eerste Kamer der Staten-Generaal
Kazernestraat 52
Den Haag

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20061
Nederland
www.rijksoverheid.nl

Onze Referentie
BZDOC-1235421577-13
Uw Referentie

Bijlage(n)
N.v.t.

Datum 15 mei 2024
Betreft Ontwikkelingen rondom de toegang van de Eerste en Tweede Kamer tot het EU *Delegates Portal*

Geachte voorzitter,

Met deze brief komt het kabinet tegemoet aan het verzoek van de vaste commissie voor Europese Zaken van de Tweede Kamer om een reactie op een brief van de Commissie Meijers, een onafhankelijke expertgroep op het terrein van het EU-recht, van 9 april jl. inzake de toegang van nationale parlementen tot het Delegates Portal. Ook komt het kabinet in deze brief tegemoet aan het gezamenlijke verzoek van de vaste commissies voor Europese Zaken van de Eerste en Tweede Kamer om een reactie te geven op een brief van het Secretariaat-Generaal van de Raad van 29 april jl. hierover.[1]

Ontwikkelingen inzake Delegates Portal vanaf september 2023
Het Secretariaat-Generaal van de Raad heeft in september 2023 het voornemen geuit om de groep gebruikers die rechtstreeks toegang kunnen krijgen tot het *Delegates Portal* te gaan beperken. Conform de toezegging om de Tweede Kamer te informeren over de relevante ontwikkelingen inzake het voornemen van het Secretariaat-Generaal van de Raad[2], is hierover vanaf oktober 2023 verschillende keren informatie verstrekt.[3]

Het Secretariaat-Generaal van de Raad treft deze maatregel in de eerste plaats vanwege de noodzaak in de huidige geopolitieke context de informatiebeveiliging aan te scherpen. Om dezelfde reden is afgelopen jaar ook een multi-factor authenticatie geïntroduceerd waarmee een extra beveiligingslaag is aangebracht

[1] Brief van de Commissie Meijers van 9 april 2024, 'Letter on Council's proposal to revoke national parliament's access to Delegates Portal'; en Brief van 29 april 2024 van het Secretariaat-Generaal van de Raad betreffende de toegang tot Raadsdocumenten.
[2] Verslag van een commissiedebat over de Informele Raad Algemene Zaken (RAZ) van 27 en 28 september 2023, Kamerstukken II 2023/24, 21501-02, nr. 2716.
[3] Verslag van een commissiedebat over de Informele Raad Algemene Zaken (RAZ) van 27 en 28 september 2023, Kamerstukken II 2023/24, 21501-02, nr. 2716; Verslag van een schriftelijk overleg over de geannoteerde agenda voor de RAZ van 24 oktober 2023, Kamerstukken II 2023/24, 21501-02, nr. 2740; Verslag van een schriftelijk overleg over de geannoteerde agenda over de RAZ van 15 november 2023, Kamerstukken II 2023/24, 21501-02, nr. 2783; Kamerbrief Staat van de Unie 2024, 5 december 2023, Kamerstukken II 2023/24, 36476, nr. 1; Verslag van de RAZ van 12 december 2023, Kamerstukken II 2023/24, 21501-02, nr. 2795; Verslag van een schriftelijk overleg over o.a. de geannoteerde agenda van de RAZ van 29 januari 2024, 21501-02, nr. 2819.

voor de *Delegates Portal*-accounthouders. Volgens het Secretariaat-Generaal van de Raad is het altijd de bedoeling geweest dat alleen ministeries en permanente vertegenwoordigingen (de "*Delegates*") het *Delegates Portal* zouden gebruiken. Het Secretariaat-Generaal van de Raad wijst er, onder meer, op dat de wijze waarop nationale parlementen de controle uitoefenen op hun regering met betrekking tot de activiteiten van de EU onder de verantwoordelijkheid valt van de eigen constitutionele inrichting en praktijk van de lidstaten, zoals in Protocol 1 bij het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (VWEU) betreffende de rol van de nationale parlementen in de EU is opgenomen. Informatievoorziening aan nationale parlementen is daarmee geen verantwoordelijkheid voor de EU zelf. Om die redenen zullen alleen nog accounts van ministeries en permanente vertegenwoordigingen van lidstaten kunnen worden toegelaten en niet meer van de nationale parlementen.

Aangezien er in de loop van de jaren een praktijk is ontstaan waarbij de nationale parlementen van een aantal lidstaten rechtstreeks toegang hadden tot het *Delegates Portal*, biedt het Secretariaat-Generaal van de Raad een overgangsperiode waarin (de betreffende) nationale parlementen hun toegang tot het *Delegates Portal* tijdelijk behouden totdat een technische oplossing door de lidstaten tot stand is gebracht. Het stelt het zogeheten '*Council Information Exchange Platform*' (CIxP) beschikbaar waarmee lidstaten de documenten uit het *Delegates Portal* op verschillende manieren aan eventuele andere partijen, waaronder in het bijzonder de nationale parlementen, kunnen verstrekken. De documenten die via dit systeem ter beschikking worden gesteld, zijn dezelfde als in *Delegates Portal*. De wijze van ontsluiting en de functionaliteiten kan de lidstaat vervolgens in overleg met gebruikers zelf invullen. In deze opzet wordt de nationale lidstaat verantwoordelijk voor het verstrekken van deze informatie en de beveiliging hiervan.

In de brief van de Commissie Meijers worden verschillende overwegend praktische bezwaren geuit tegen het voornemen van het Secretariaat-Generaal van de Raad. In een gezamenlijke brief van verschillende nationale parlementen van de EU-lidstaten aan het Secretariaat-Generaal van de Raad van 9 februari jl. zijn vergelijkbare bezwaren geuit.[4] Zo is aangevoerd dat de mogelijkheden voor nationale parlementen om de inzet van hun regeringen in de besluitvorming binnen de Raad te kunnen controleren aanzienlijk worden belemmerd als de (rechtstreekse) toegang tot het *Delegates Portal* voor hen wordt afgesloten. Het alternatieve systeem dat het Secretariaat-Generaal van de Raad aanbiedt zou instabiel zijn en minder functionaliteiten kennen. Daarnaast zou de samenwerking binnen de EU wordt ondermijnd, de toegang tot EU-documenten wordt beperkt en de administratieve lasten voor de lidstaten worden verhoogd.

Het Secretariaat-Generaal van de Raad biedt een reactie op deze bezwaren in de al aangehaalde brief van 29 april jl. De vaste commissies van Europese Zaken stellen naar aanleiding van deze brief aan het kabinet een aantal nadere vragen. Deze betreffen de huidige kabinetsinzet, de gevolgen van het afsluiten voor andere overheidsinstellingen die het *Delegates Portal* gebruiken, de huidige stand van zaken in Nederland en de ervaringen van andere lidstaten met het CIxP.[5]

[4] Brief van 9 februari 2024 van 23 kamers van nationale parlementen, beschikbaar op https://ipex.eu onder 'COSAC joint letter on accessibility of information'.
[5] Brief van de vaste commissies voor Europese Zaken van de Eerste en Tweede Kamer van 14 mei jl.

Kabinetsinzet en huidige stand van zaken in Nederland
Nederland heeft zich er in besprekingen op hoogambtelijk en technisch niveau in Brussel over deze kwestie actief voor ingezet dat EU-informatie (waaronder Limitédocumenten) toegankelijk is, en moet blijven, voor nationale parlementen. Ook ten aanzien van de modernisering van het EU-transparantiebeleid heeft het kabinet zich altijd actief ingezet en zal het dat onverminderd doen.[6]

Het kabinet hecht onverkort aan goede informatievoorziening aan de Eerste en Tweede Kamer over EU-besluitvorming. Op basis van de EU-informatieafspraken worden de beide Kamers dan ook in een vroeg stadium van EU-beleids- en besluitvorming en de voorgenomen kabinetsinzet geïnformeerd, zodat de beide Kamers de controlerende taak ten opzichte van de regering, en daarnaast de zelfstandige rol binnen de Europese Unie, effectief kunnen vervullen.[7]

Nederland heeft er bij het Secretariaat-Generaal van de Raad voor gepleit dat het *Delegates Portal* voor nationale Parlementen rechtstreeks te benaderen blijft omdat dit een toegankelijke manier is om EU-documenten te raadplegen. Het Secretariaat-Generaal van de Raad heeft daarop aangegeven dat de ontsluiting van EU-informatie de verantwoordelijkheid voor nationale lidstaten is, maar mee te willen werken aan een overgangstermijn tot lidstaten een goed functionerend CIxP hebben uitgerold.

Uit besprekingen in Brussel over het voornemen van het Secretariaat-Generaal van de Raad is voortgekomen dat de toegang van de nationale parlementen tot de EU-documenten die momenteel via het *Delegates Portal* worden ontsloten, niet in het geding is. De veranderingen voor de gebruikers betreffen enkel de technische faciliteiten waarmee de toegang tot de documenten kan worden verkregen. Omdat niet ter discussie staat dat de nationale parlementen toegang mogen krijgen tot de EU-informatie uit het *Delegates Portal*, ziet het kabinet geen aanleiding om te veronderstellen dat de toegang tot EU-informatie als zodanig wordt beperkt en dat de nationale parlementen hun controlerende taak niet meer adequaat zouden kunnen uitoefenen. Om die redenen ziet het kabinet geen basis om van strijd met in de brieven aangehaalde verdragsbepalingen te kunnen spreken.[8]

In Nederland wordt momenteel zorgvuldig bekeken welke technische modaliteiten het CIxP biedt en welke functionaliteiten het meest gunstig zijn voor de Nederlandse situatie om op een toegankelijke manier EU-documenten te kunnen blijven verstrekken aan de Eerste en Tweede Kamer. Bij het ministerie van Buitenlandse Zaken is hiervoor een speciale projectgroep ingericht met medewerkers van onder andere de IT- en informatievoorzieningsdiensten. Het ministerie staat in nauw contact met het Secretariaat-Generaal van de Raad en in

[6] Zo blijft het kabinet zich inzetten op de niet-gerealiseerde punten uit het non-paper van 2019, waaronder i) de herziening van de transparantieverordening; ii) de herziening van de interne Limité-richtsnoeren van de Raad zodat minder Raadsdocumenten de Limité-markering krijgen en de Limité-markering van documenten tijdig wordt opgeheven; en iii) het toezien op snelle totstandkoming en ingebruikname van de interinstitutionele wetgevingsdatabase (One-stop IT-shop). Zie Kamerbrief Staat van de Unie 2024, 5 december 2023, Kamerstukken II 2023/24, 36476, nr. 1.
[7] De verschillende EU-informatieafspraken zijn samengebracht in de volgende Kamerbrief: Kamerstuk 22112, nr. 2898. Zie vervolgens ook de toezegging van de minister van Buitenlandse Zaken om non-papers die Nederland heeft mede ondertekend aan de beide Kamers te verzenden, Kamerstukken 2021/22, 22112, nr. 3301.
[8] In de brieven wordt gewezen op strijd met de artikelen 4 en 12 van het Verdrag betreffende Europese Unie en Protocol 1 bij het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie.

geval van instabiliteit van het CIxP zal om technische ondersteuning worden verzocht.

Het kabinet hecht veel belang aan het tot stand brengen van een oplossing in samenspraak met beide Kamers. Daarom vinden er op ambtelijk niveau besprekingen plaats zodat informatie over de technische verandering en de mogelijkheden in deze transitie uitgewisseld en gezamenlijk besproken kunnen worden. Om de transitie goed te laten slagen is de samenwerking met de IT- en informatiediensten van zowel de Eerste als de Tweede Kamer van doorslaggevend belang.

Situatie in andere lidstaten
In elke lidstaat is de EU-informatievoorziening vanuit de regeringen aan de nationale parlementen op andere wijze georganiseerd. Er gelden verschillende constitutionele bepalingen en praktische arrangementen die daaraan vorm geven.[9] Er zijn tien lidstaten die er eerder voor hebben gekozen om rechtstreeks toegang te bieden aan – al dan niet een beperkt onderdeel van – het *Delegates Portal* aan hun parlementen. Al deze lidstaten werken momenteel aan een technische oplossing en maken daarvoor gebruik van het CIxP. Uit de brief van het Secretariaat-Generaal van de Raad blijkt dat enkele lidstaten dit proces inmiddels hebben afgerond, dat in enkele lidstaten het proces ver gevorderd is, en dat enkele lidstaten meer tijd nodig hebben om een oplossing tot stand te brengen. Het *Delegates Portal* zal tijdelijk toegankelijk blijven voor de nationale parlementen van de betreffende lidstaten totdat de lidstaten de aansluiting op het CIxP hebben kunnen organiseren.

Conform de toezegging aan de Tweede Kamer, zal ik zowel de Tweede als de Eerste Kamer blijven informeren over de relevante ontwikkelingen inzake de (huidige) toegang van beide Kamers tot het *Delegates Portal*.

De minister van Buitenlandse Zaken,

Hanke Bruins Slot

[9] Zie eerder ook het vergelijkend onderzoek dat naar de EU-informatiestromen naar de nationale parlementen werd verricht in het 17e tweejaarlijkse rapport voor het COSAC van 2012, het samenwerkingsverband tussen de nationale parlementen van de EU-lidstaten, beschikbaar op https://ipex.eu.